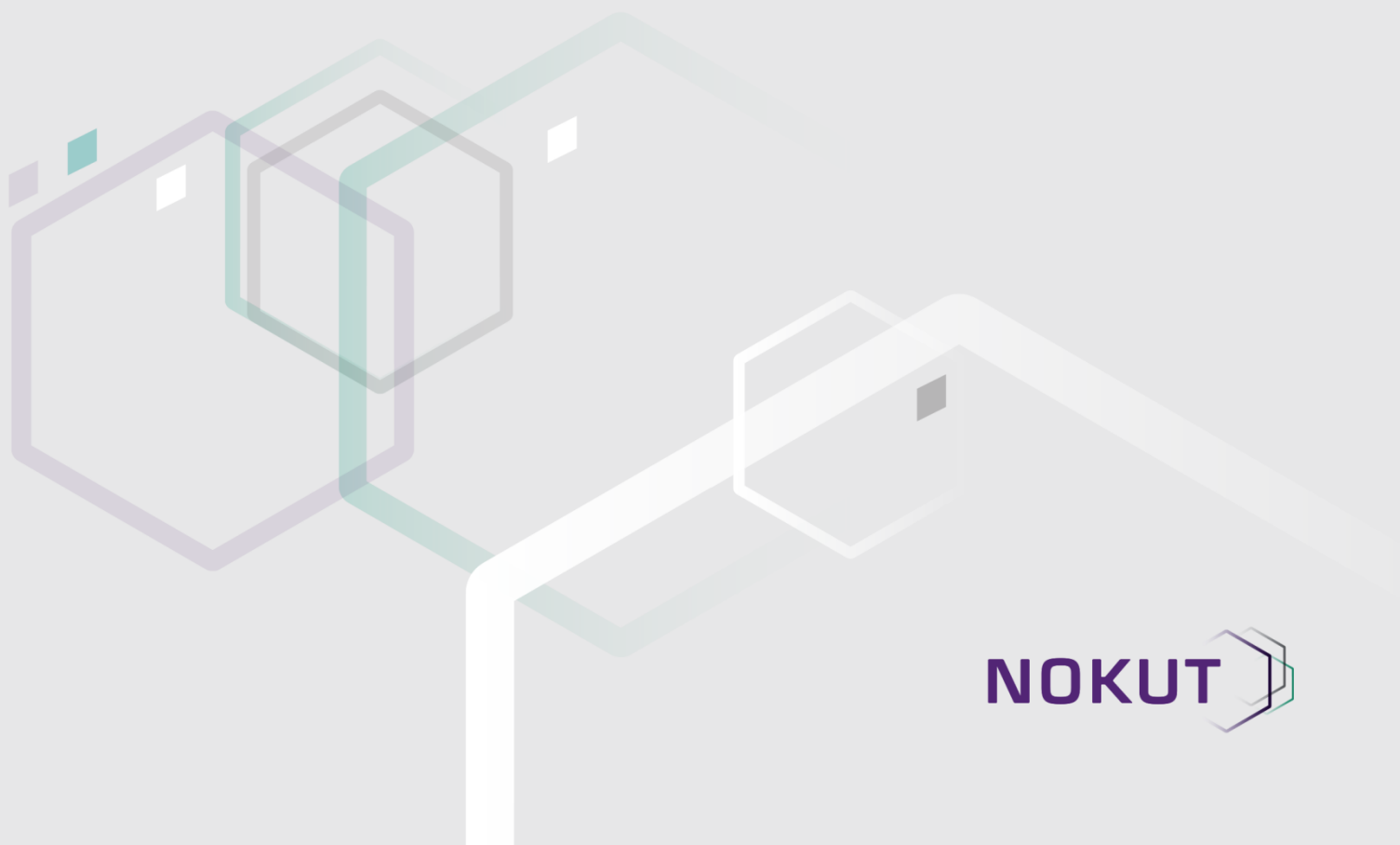

NOKUTs tilsynsrapporter

Militære studier

Mastergradsstudium Forsvarets høgskole

Januar 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud. Institusjonene som tilbyr høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier. Dersom en institusjon ønsker å opprette et utdanningstilbud utenfor fullmaktsområdet sitt, må den søke NOKUT om dette.

Institusjon:	Forsvarets høyskole
Studietilbudets navn:	Mastergrad i militære studier
Grad/Studiepoeng	Master 90 studiepoeng
Studieform	Fulltid/ deltid campus
Sakkyndige:	Gunhild Hoogensen Gjörv Kristian Sjøby Kristensen
Dato for vedtak:	22.01.2015
NOKUTs saksnummer	14/473

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av mastergradsstudium i militære studier ved Forsvarets høyskole. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra Forsvarets høyskole. Denne rapporten viser den vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Mastergradsstudium i militære studier ved Forsvarets høyskole tilfredsstillende NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 22. januar 2015.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset. NOKUT vil imidlertid følge opp studietilbudet gjennom et oppfølgende tilsyn etter tre år.

Lysaker, 22. januar 2015

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre: www.nokut.no/tilsynsrapporter.

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjon.....	1
2	Beskrivelse av prosedyre	1
3	Sakkyndig vurdering	2
3.1	Oppsummering	2
3.2	Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	2
3.3	Plan for studiet.....	4
3.4	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	10
4	Konklusjon.....	13
5	Vedtak	13
6	Dokumentasjon	13
7	Presentasjon av sakkyndig komité	13

1 Informasjon om søkerinstitusjon

Forsvarets høgskole (FHS) fikk akkreditering som høyskole i 2005 og tilbyr foruten mastergrad i militære studier tre emner på 5 studiepoeng for soldater i førstegangstjeneste og en videreutdanning for sivilt ansatte i Forsvaret på 10 studiepoeng. Forsvarets høgskole har gjort en omfattende revisjon av mastergradsutdanningen, og søker nå akkreditering for den nye studieplanen. Eksisterende mastergradstilbud blir ikke videreført ved denne akkrediteringen.

Sjef FHS er høgskolens øverste leder og innehar de samme faglige fullmakter som høyskolestyret etter lov om universiteter og høyskoler, jf. forskrift om delvis innlemming av Forsvarets høyskoler under lov 1. april nr. 15 om universiteter og høyskoler. Dekan er den øverste faglige leder under sjef FHS. Det er to fagavdelinger som er involvert i studiet; Forsvarets stabsskole (FSTS) og Institutt for forsvarsstudier (IFS).

Forsvarets stabsskole har ansvar for å bidra til at Forsvaret har faglig kompetanse som sikrer nødvendig utvikling innen fagfeltene strategi, operasjoner og stabstjeneste samt militær logistikk, og driver FoU innen fagene militær teori, militær historie og offentlig forvaltning.

Institutt for forsvarsstudier er landets største og fremste sikkerhets- og forsvarspolitiske fagmiljø, og kjernevirksomheten er forskning, undervisning og formidling. Instituttets tematiske fokus er samtidshistoriske og aktuelle studier innenfor norsk og internasjonal forsvars- og sikkerhetspolitikk, sivil-militære relasjoner, transatlantiske forbindelser og asiatisk sikkerhet.

Forsvarets høgskole samarbeider med de tre krigsskolene (Krigsskolen, Luftkrigsskolen og Sjøkrigsskolen) som tilbyr grensespesifikke bachelorgrader. Disse høyskolene bidrar også med undervisningen på mastergradsstudiet ved Forsvarets høgskole. Sjef FHS er tillagt et overordnet og koordinerende ansvar for all høyere utdanning i Forsvaret.

2 Beskrivelse av prosedyre

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs tilsynsforskrift. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i tilsynsforskriften.

Etter sin faglige vurdering skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i tilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Dersom et eller flere av kriteriene underkjennes av de sakkyndige, sendes den faglige vurderingen til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. NOKUT avgjør deretter om institusjonens

kommentarer skal sendes de sakkyndige for tilleggsvurdering. De sakkyndige får to uker på å avgi tilleggsvurdering. NOKUTs direktør fatter deretter vedtak.

Om denne rapporten

De sakkyndige anbefaler at masterstudiet i militære studier akkrediteres. Den sakkyndige rapporten er derfor ikke sendt til søkerinstitusjonene for tilleggsvurdering. Tilsynsrapporten inneholder derfor kun den faglige vurderingen og konklusjonen.

3 Sakkyndig vurdering

Der det forekommer “vi” i dette kapitlet, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Oppsummering

Forsvarets høgskole (FHS) har levert en omfangsrik og grundig søknad om akkreditering av mastergradsstudium i militære studier. Forsvarets høgskole har drevet et tidligere mastergradsstudium innenfor militære studier tilpasset Forsvarets behov på 120 studiepoeng. Det søkes nå om akkreditering av et mer spisset mastergradsstudium i militære studier på 90 studiepoeng, delt på to studiemodeller – et heltidsløp og et deltidsløp. Hovedmålet er å tilby et program som er mer spisset inn mot utøvelse av militærmakt samtidig med en fleksibel utdanningsordning som passer til flere mulige studenter.

Den sakkyndige komiteen finner studiet tilfredsstillende. Den sakkyndige komiteen har vurdert søknaden ut fra gjeldende kriterier og anbefaler at studiet akkrediteres. I tillegg til dette kravet har den sakkyndige komiteen noen anbefalinger som framkommer i vurderingene av de enkelte punktene.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

7-1 1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

f) Vitnemål og Diploma Supplement

Vurdering

Det vedlagte Diploma Supplement vurderes som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet

7-1 2. Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet skal være oppfylt.

Vurdering

Forsvarets høgskole er en akkreditert institusjon med et etablert akkreditert mastergradsstudium på 120 studiepoeng. Nå søker høgskolen om å erstatte den etablerte masteren med et nytt program, en erfaringsbasert master. Studiet skal ha et omfang på 90 studiepoeng og være basert på § 5 i forskrift til krav for mastergrad. Opptakskravet inngår i Bestemmelser for utdanning i Forsvaret (BUF).

Opptak til mastergradsstudiet er basert på militær bachelorgrad/relevant sivil bachelorgrad/relevant cand.mag.grad/annen relevant grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang/militære eller relevant sivil utdanning godkjent i henhold til § 3-4 i lov om universiteter og høyskoler; pluss minst to års relevant tjenesteerfaring. Relevant vurderes i sammenheng med militærfag og/eller stillinger innenfor militærorganisasjoner. Opptakskravet er det samme for studenter som tar ettårig studieprogram (stabsstudiet på 60 studiepoeng) eller som tar enkelte emner. Det er også mulig å få opptak på bakgrunn av realkompetanse. Forsvarets høgskole er ellers unntatt fra § 3-7 (studentopptak) i lov om universiteter og høyskoler. Opptak til mastergradsstudier foretas av Forsvarets personell- og vernepliktsenter, og høgskolen kvalitetssikrer at søkerne fyller opptakskravet.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

7-1 3. Rekruttering av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Vurdering

Forsvarets høgskole er hovedutdanningsinstitusjonen for det norske forsvaret. Studentmålgruppen består av hovedsakelig militære søkere ansatte i Forsvaret. Opptaket baseres på hovedkriteriene tjenesteerfaring, utdanning, dyktighet, potensial og andre forhold. Sivile kan også søke så lenge at de er fast tilsatt i Forsvaret. Rekruttering til studiet skjer internt i forsvarssektoren samt at invitasjon sendes ut til ambassader og politiet. Studiet er ellers ikke rettet mot andre søkere enn de som nevnt. Allerede i dag søker 250 potensielle studenter til 50 studieplasser på det nåværende studiet på 120 studiepoeng. Det er ikke forventet at søkerantallet skal reduseres på kort og lengre sikt.

Forsvarets høgskole forventer 25 studenter i hver studieløp hvert år (dvs. 50 studenter totalt). Erfaring viser til 5 prosent frafall. Dette tallet beregnes som tilfredsstillende til et godt læringsmiljø. Høgskolen har også planlagt/innført flere tiltak for å sikre gjennomføringen av studiet (f.eks. introduksjonsprogram, studieturer, tett kobling opp mot forskere/instruktører/veiledere osv.). Dette studiet er også avgjørende for kandidater som ønsker å komme seg videre i karrierene sine, særlig lederstillinger. Derfor ser vi ikke at rekruttering blir en utfordring.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

3.3 Plan for studiet

7-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Studies det søkes akkreditering av heter mastergradsstudium i militære studier (på engelsk Master Programme in Military Studies). Studiets navn på engelsk er en kjent betegnelse internasjonalt som gjør tydelig hva programmet går ut på. Gitt studiets egenart som et profesjonsrettet masterstudium innenfor det militærfaglige og rettet mot kandidater innenfor Forsvaret oppfatter derfor komiteen studiets navn som dekkende.

Konklusjon

Ja, studiets navn er dekkende.

7-2 2. Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten

- har avansert kunnskap om rammebetingelsene som militær makt utøves innenfor i et liberalt vestlig demokrati,
- har spesialisert innsikt i mulighetene og begrensingene ved militær maktanvendelse innenfor ulike relevante rammebetingelser,
- har inngående kunnskaper om det militære fagområdet i et vitenskapsteoretisk og samfunnsmessig perspektiv, samt et reflektert og kritisk forhold til den militære profesjonen,
- kan anvende kunnskapen på nye felter innenfor det militære fagområdet,
- kan analysere nye militærfaglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets (militære studiers) historie, tradisjoner, egenart og samfunnsmessige plass.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike relevante informasjonskilder på det militære fagområdet og anvende slike kilder til å strukturere og formulere faglige resonnementer, også i nye spørsmål og problemstillinger på området,
- kan analysere eksisterende kunnskap på det militære studiefeltet, herunder teorier, modeller og fortolkninger,
- kan arbeide selvstendig med å løse nye praktiske og teoretiske problemer innenfor det militære fagområdet,

- kan bruke relevante metoder for videre militærfaglig utvikling på en selvstendig, reflektert og kritisk måte.

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan analysere fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger på det militære området, herunder både gamle og nye problemstillinger,
- kan anvende sine ervervede kunnskaper og ferdigheter på nye felt innenfor fagområdet for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter,
- kan formidle omfattende selvstendige arbeider på feltet og behersker militærfaglige uttrykksformer og terminologi i bred forstand,
- kan kommunisere, både innad i den militære sektor og utad i forhold til sivile aktører og myndigheter, om militærfaglige problemstillinger, analyser og konklusjoner.

Vurdering

Mastergradsstudium i militære studier har tre kjerneområder: politikk, militærmakt og militære erfaringer.

Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse er tydelig beskrevet og ligger på 2.syklus nivå. Det er en tydelig sammenheng mellom studiet og de aktuelle utfordringene som den militære profesjonen står overfor i planlegging og gjennomføring av operasjoner. Det er lagt vekt på å skille denne studiet fra andre tilbud i landet, med tanken at Forsvarets høyskole har et nasjonalt ansvar for å ivareta og videreutvikle dette kompetansefeltet.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttet er tilfredsstillende beskrevet.

7-2 3. Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Planen beskriver hva som skal være oppnådd læringsutbytte i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse etter gjennomført mastergradsstudium.

Studiet består av to forskjellige studiemodeller. Studiemodell 1 er et samlingsbasert opplegg tilpasset deltidsstudenter over tre år. Studiet består av seks obligatoriske emner som alle har et omfang på 10 studiepoeng og en masteroppgave at et omfang på 30 studiepoeng. Emnene består av:

1. Militærmakt i vitenskapelig og samfunnsmessig perspektiv
2. Geopolitikk, sikkerhet og militærmakt
3. Asymmetriske trusler, krisehåndtering og beredskap
4. Væpnet konflikt og doktrineutvikling
5. Logistikk i beredskapsplanlegging og operasjoner
6. Vitenskapelig metode

Innenfor studiemodell 1 er emnene bygget opp rundt casestudier med fokus på de tre hovedelementene i mastergradsstudiet – politikk, militærmakt, og militære erfaringer.

Studiemodell 2 består også av seks obligatoriske emner, som skal gjennomføres i løpet av to år.

Her imidlertid finnes det litt forskjellige emne- og studiepoengfordeling. Emnene består av:

1. Vitenskapsteori og metodologi
2. Norsk og internasjonal politikk
3. Militær historie og teori
4. Vitenskapelig metode
5. Militær ledelse
6. Militære fellesoperasjoner

Masteroppgaven tilsvarer det i studiemodell 1, 30 studiepoeng.

Alle emnene i både studiemodell 1 og 2 er godt og tydelig beskrevet og begrunnet, samt hvordan hver studiemodell skal følges og gjennomføres. Arbeidsomfang er inkludert i beskrivelsene. Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene er dekkende for begge studiemodellene. De enkelte emnene er ikke hver for seg like i substans, men summen av alle emnene gir det samme totale læringsutbytte. Det er god informasjon om begge modellene, men det kan i studieplanen være vanskelig å se hva som er forskjellen i de to modellenes tilrettelegging for å nå dette utbyttet.

Av hensyn til de studentene som vurderer hvilken modell de skal følge, anbefaler vi å utarbeide en tydeligere forklaring på forskjellene mellom de to studiemodellene og mellom noen av emnene. Det kan virke, basert på beskrivelsene som de er, at studiemodell 1 er rettet i hovedsak mot militære virksomheter, mens studiemodell 2 er rettet mer mot militær ledelse, men likevel slik at de etter fullført studium har oppnådd samme læringsutbytte.

I tillegg kan vi anbefale en tydeliggjøring av gender og krigsrett og hvordan disse to temaene er eksplisitt integrert i programmet. Ikke minst siden gender/kjønn har vært i fokus i gender-prosjektet i mer enn fem år. Det kan også være nyttig å få en bedre forklaring om hvordan “lessons learned” er integrert inne i programmet.

Konklusjon

Ja, studiets innhold og oppbygging er tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Høgskolen bør:

- Utarbeide en tydeligere forklaring på forskjellene mellom de to studiemodellene og mellom noen av emnene.
- Gjøre en tydeliggjøring av gender og krigsrett og hvordan disse to temaene er eksplisitt integrert i programmet

7-2 4. Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Undervisningsopplegget ved Forsvarets høgskole tar studentgrupper som utgangspunkt. Studiet trekker studenter fra alle ulike forsvarsgrener, og for eksempel gjennom ulike gruppearbeid blir studentene kjent med hverandres fagmiljø. Studiet inneholder ellers en mengde ulike arbeidsformer, slik som bakgrunnsforelesninger på nett, forelesninger i plenum, seminarer, gruppearbeid, obligatoriske oppgaver og casestudier, og øvelser. Studentene forventes å bidra både skriftlig og muntlig. Med tanke på studiets profil og målet at studentenes skal kunne bruke kunnskapene ikke bare innen utdanning og forskning, men også i ulike organisasjoner i arbeidslivet ellers, er det bra at flere ulike arbeidsformer utvikles. Dette er inklusiv arbeid med case og øvelser, som forbereder studentene for yrkeslivet. Undervisningsformene viser til en interesse for å tilpasse studiet til studenters ulike behov (deltid eller heltid).

Undervisningsformene er bra beskrevet, og dekker det som er nødvendig for å bli godkjent. Samtidig, kan komitéen anbefale at undervisningsformene bør nevne veiledningssamtaler og det bør være mer eksplisitt hvordan studenter lærer om oppgaveskriving. Ideelt bør mer være sagt om selve masteroppgaven, og metoder/tilnæringer for å bygge opp oppgaven.

Konklusjon

Ja, studiets arbeids- og undervisningsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

Høgskolen bør:

Inkludere veiledningssamtaler i undervisningsformene, og være mer eksplisitt hvordan studenter lærer om oppgaveskriving. Det bør sies mer om selve masteroppgaven, og metoder/tilnæringer for å bygge opp oppgaven

7-2 5. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Studiets vurderingsformer og eksamensordninger viser god variasjon og inkluderer hjemmeeksamen (individuelt, skriftlig arbeid), gruppeoppgaver (felles besvarelser), skriftlig skoleeksamener (individuell), muntlig eksamener (individuell) og prøveforelesninger (individuell). Studentene får trening, og blir testet i ulike typer kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse når det gjelder å presentere og formidle innholdet i utvalgte problemstillinger. De valgte vurderingsformene generelt reflekterer de ulike aspektene som evalueres. Det er en klar kobling mellom emneinnhold og type eksamen eller annen vurderingsform.

Konklusjon

Ja, studiets eksamens- og vurderingsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

7-2 6. Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Bakgrunn for søknaden om akkreditering av mastergradsstudium i militære studier er et ønske om økt fokusering av det eksisterende studiet av 120 studiepoeng, slik at det i større grad er tilpasset forsvarssektorens behov, herunder det norske forsvarets egen kapasitet til utredning og analysearbeid. Videre utgjør omlegningen i kraft av sine tre fokusområder på politikk, militær makt og militære erfaringer, en fokusering på betingelser for utøvelse av militær makt og gjennomføring av militære operasjoner. Dette skjerpes også gjennom ytterligere samarbeid med de tre krigsskolene. På side 28 i søknaden nevnes det at 'spissingen' av mastergradsstudiet er et direkte svar på de kompetansebehovene som landets politiske myndigheter har trukket opp i offentlige dokumenter. Da Forsvarets høgskole er eneste tilbyder av mastergradsstudium i militære studier i Norge, legger ovenstående opp til en tydelig relevans for arbeidslivet.

Videre blir det i søknaden argumentert for at en kortere utdanning vil nå flere av forsvarets ansatte, og dermed medvirke til en bred styrking av analyse- og utredningskapasiteten blant de militært ansatte i forsvaret, samt styrke den fellesoperative kulturen i forsvaret.

Endelig vurderes det i søknaden at den manglende kvalifiseringen til ph.d.-studium ikke vil være en omfattende begrensning, da de eksisterende studenter på den nåværende mastergradsstudium ikke i vesentlig grad søker eller rekrutteres til ph.d. studier. Samtidig nevnes muligheten for tilleggsutdanning som en løsning.

Konklusjon

Ja, studiet har en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

7-2 7. Studiet skal ha tilfredsstillende kobling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Forskningsmiljøet på Forsvarets høgskole er et av de sterkeste i Norden på sitt område. I søknaden redegjør høgskolen for sine egne retningslinjer for å sikre tilstrekkelig kobling mellom undervisning og det sterke forskningsmiljøet. Disse retningslinjene gir en god basis for å sikre en høy grad av kobling mellom undervisningen og forskningen. CV-ene til de som underviser og den aktive forskningspubliseringen (se også 7.3) understøtter samtidig dette. Videre viser søknaden (s. 29-31) en strategi for hvordan den konkrete sammenhengen mellom forskning og forskningsmessig metode og undervisningen sikres. Her legges blant annet vekt på at undervisergruppen har samme forsknings- og undervisningsfelt, at pensum reflekterer den nyeste kunnskapen, at vurderinger om kunnskapsutvikling og vitenskapelig metode inngår i samspill med konkrete emner, og at masteroppgavene kan formuleres i tilknytning til den pågående forskningen ved Forsvarets høgskole.

Videre anser vi det, selv om studiet ikke er pålagt formelle krav om tilknytning til praksis, som en klar styrke ved det fremlagte program, at det er en tett tilknytning til praksis – igjennom mange av underviseres bakgrunn, igjennom case-undervisning, og i særdeleshet for Studiemodell 2 i kraft av hovedkvarterøvelsen.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

7-2 8. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Forsvarets høgskole påpeker at man for øyeblikket er i en spesiell situasjon siden mange av de internasjonalt mest sammenlignbare institusjonene (militære høyskoler) er i en omstillingsprosess med sikte på akkreditering, og integrering av de krav som knytter seg til sivil standardisering. Dette er en prosess høgskolen allerede har gjennomgått med sitt tidligere mastergradsstudium. Manglende akkreditering hos søsterinstitusjoner vanskeliggjør ordninger om utveksling. Forsvarets høgskole påpeker imidlertid i sin søknad at dette vil endre seg, ettersom den internasjonale tendensen går mot akkreditering i tråd med Bologna-prosessen, og det påpekes at høgskolen deltar i et fellesnordisk arbeid med henblikk på å styrke utvekslingsmulighetene så vel som kvaliteten på nordiske militære utdannelser. I tillegg nevnes at internasjonale studenter inviteres til å søke opptak på Forsvarets høgskole. Endelig påpekes det at utvekslingsordning er inngått med Department of War Studies, Kings College, London. Det er en institusjon med stor forskningstyngde og stor erfaring med utdanning i militære studier, og vil uten tvil være attraktiv for studentene.

Likeså viktig er det som påpekes i søknaden om at internasjonalisering også knytter seg til gjesteforelesninger så vel som studieturer.

Endelig må mulighetene for internasjonalisering holdes opp mot de spesifikke kompetanser som også er nødvendige at studentene tilegner seg på en tilfredsstillende måte for å kunne ivareta deres etterfølgende jobber – primært i det norske forsvaret.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

7-2 9. Studiet skal ha lokaler, bibliotekstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Vurdering

Studiet vil gjennomføres i Forsvarets høgskoles eksisterende lokaler, hvor mastergradsstudier er blitt gjennomført siden 2005. Høgskolen råder over plenumsaler (to med plass til henholdsvis 70 og 40 personer), klasselokaler (4 x 30), 16 grupperom. Gitt det samlede forventede antall studenter vurderes dette som tilstrekkelig. Videre forefinnes skriveplasser så vel som leseplasser i det tilknyttede bibliotek.

Bibliotekstjenestene samme sted lever opp til de forventede standarder for et forskningsbibliotek. Med fagutdannet bibliotekpersonale sikres studentene muligheter for å stifte bekjentskap med tradisjonell litteratursøking så vel som IT-baserte søk.

Utlevering av egen bærbar PC så vel som daglig pc-hjelp er også en meget god service. Det samme gjelder den generelle IKT-arkitekturen. Forsvarets høgskole har samtidig en plan, og har gjennomført pilotstudier, for å sikre lærerstabens kompetanse i å anvende de elektronisk baserte læringsredskapene som vil være sentrale for at sikre at de fjernundervisningselementer som inngår i studiet vil fungere tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, studiet har infrastruktur som er relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

3.4 Fagmiljø tilknyttet studiet

7-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

I søknaden (s. 51-54) gjennomgås de forskningsfaglige kompetanser medarbeiderstaben besitter, og hvordan de gir seg uttrykk i forskjellige forskningstemaer- og prosjekter. Det gjelder ansatte med hovedstilling på Forsvarets høgskole så vel som de medarbeidere som med hovedstilling andre steder bidrar til studiet. Gjennomgangen viser en faglig bredde og kompetanse som vi vurderer vil dekke de krav til tilstrekkelig forskningsinnsats for å sikre kvalitet i utdannelsen. Søknaden dokumenterer forskningsmessige kompetanser innenfor alle seks hovedemnene i utdannelsen. I særdeleshet samfunnsvitenskapelige og historiske perspektiver på 'militærmakt i vitenskapelig og samfunnsmessig perspektiv', 'geopolitikk, sikkerhet og militærmakt', 'Asymmetriske trusler, krisehåndtering og beredskap', samt 'væpnet konflikt og doktrineutvikling' fremstår som kjerneområder for personalet ansvarlig for utdannelsen. Hvilket samtidig er omdreiningspunkter for masterutdannelsen. De forskningsmessige kompetanser sikres ytterligere i kraft av de mange personer – de mange årsverk – som inngår i fagmiljøet. Videre er det en styrke at en stor del av de militært utdannede som bidrar til undervisningen samtidig har akademiske kvalifikasjoner på ph.d. nivå. I søknaden er det således dokumentert at de ansattes kompetansene har tilstrekkelige bredde og relevans for å dekke de ulike emner som inngår

Konklusjon

Ja, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

7-3 2. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

I søknaden blir det dokumentert en forskningsstab som aktivt deltar i internasjonale og nasjonale samarbeid og nettverk med institusjoner som har relevans for studiet. Det vises til at samarbeidet har ført til resultater for Forsvarets høgskoles individuelle forskere i kraft av felles forskningsprosjekter, forskningspublikasjoner og seminarer, konferanser og workshops avholdt i Norge så vel som utenlands. En rekke internasjonalt kjente navn er videre tilknyttet Forsvarets høgskole på forskjellige måter. Mange av disse har med relevans for et mastergradsstudium i militære studier. Videre listes det i søknaden opp en rekke institusjonelle samarbeider – i Europa og globalt. Også disse er høyst relevante for studiet. Nasjonalt vises det til en rekke samarbeidsinitiativ – igjen med meget relevante institusjoner.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

7-3 3. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Forsvarets høgskole viser på side 50 i søknaden at 29 av 53 de som inngår i fagmiljøet knyttet til studiet er ansatt i hovedstilling ved institusjonen. 23 prosent av det samlede fagmiljøet har professorkompetanse. De med annen førstestillingskompetanse (førsteamanuensis) utgjør nesten 47 prosent, slik at i det samlede fagmiljøet har nesten 70 prosent førstestillingskompetanse. Videre argumenterer høgskolen med at målrettet forskerutdanning både ved Forsvarets høgskole og krigsskolene har betydd at en stor andel av de ansatte med førstestillingskompetanse har spesialkunnskap nettopp innen fag som utgjør sentrale deler av et mastergradsstudium i militære studier.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet oppfyller de kvantitative kravene.

7-3 4. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike syklusene gjelder i tillegg:

b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.

Vurdering

Fagmiljøet tilknyttet Forsvarets høgskole er stort og består av en lang rekke produktive forskere hvis kjerneproduksjon ligger innenfor de emner som mastergradsstudium i militære studier dekker. Det vises i søknaden til 202 publikasjoner i løpet av de siste fem årene som har relevans for studiet, og som således utgjør en stor vitenskapelig publikasjonsprofil. Videre viser fagmiljøet seg i stand til å planlegge og gjennomføre større forskningsprosjekter med flere nasjonale så vel som internasjonale samarbeidspartnere – dette anser vi som en illustrasjon på dokumenterte resultater på høyt nivå. Tilsvarende er fagmiljøet i stand til at tiltrekke seg eksterne forskningsmidler – f.eks. gjennom prosjektet ‘Geopolitikk i nordområdene’. I relasjon til langt de fleste emner på mastergradsstudium i militære studier driver Forsvarets høgskole – og/eller krigsskolene – aktiv forskning. På de få områder, hvor dette ikke gjelder blir undervisningen dekket av tilknyttet personale med dokumenterte resultater på høyt nivå, eller komplementeres med en satsning hvor oppbygging av ytterligere kompetanse er under utvikling på Forsvarets høgskole.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet har dokumenterte resultater på høyt nivå

7-3 5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Studiet er ikke pålagt formelle krav om tilknytning til praksis.

Komiteens for videre utvikling:

Høgskolen bør:

- Utarbeide en tydeligere forklaring på forskjellene mellom de to studiemodellene og mellom noen av emnene.
- Gjøre en tydeliggjøring av gender og krigsrett og hvordan disse to temaene er eksplisitt integrert i programmet.
- Inkludere veiledningssamtaler i undervisningsformene, og være mer eksplisitt hvordan studenter lærer om oppgaveskriving. Det bør sies mer om selve masteroppgaven, og metoder/tilnærminger for å bygge opp oppgaven

4 Konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler akkreditering av mastergradsstudium i militære studier ved Forsvarets Høgskole.

5 Vedtak

Søknad om akkreditering av mastergradsstudium ved Forsvarets høgskole (90 studiepoeng) akkrediteres. Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato.

NOKUT forutsetter at Forsvarets høgskole fyller de til enhver tid gjeldende krav for akkreditering. I tillegg forventes at Forsvarets høgskole vurderer de sakkyndiges merknader og anbefalinger i det videre arbeidet med utvikling av studiet.

6 Dokumentasjon

- Søknad fra Forsvarets høgskole 1. september 2014
- Supplerende dokumentasjon 30. september 2014

7 Presentasjon av sakkyndig komité

Professor Gunhild Hoogensen Gjörv, UiT – Norges arktiske universitet

Hoogensen Gjörv er professor i International Relations (statsvitenskap) ved UiT - Norges arktiske universitet, og forsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI). Hun har sin utdanning fra Canada, ved henholdsvis Concordia University (Bachelor in Science) og University of Alberta (Master of Arts og ph.d i statsvitenskap).

Hoogensen Gjörv har undervist i 20 år, og veiledet studenter på master- og doktorgradsnivå i over ti år. I tillegg til undervisning, har Hoogensen Gjörv gjort omfattende forskning innen feltet sivil-militær interaksjon. I økende grad har hun deltatt i evalueringsprosjekter som konsulent, spesielt relatert til forskningen på sivilmilitær interaksjon i konfliktsituasjoner. Hennes spesialitet er International Relations generelt, og Security Studies mer spesielt. Hun skriver om IR-teori, sikkerhetsteori, sikkerhet i Arktis og sivil-militær interaksjon (både i Arktis og i sammenheng med internasjonale operasjoner, f.eks. i Afghanistan). Hoogensen Gjörv er forfatter av "International Relations, Security and Jeremy Bentham" (2005) og "Understanding Civil-Military Interaction: Lessons Learned from the Norwegian Model" (2014). Hun er medredaktør og bidragsyter for "Environmental and Human Security in the Arctic" (2014).

Senterleder og forsker Kristian Sjøby Kristensen, Københavns universitet

Sjøby Kristensen er for tiden senterleder for Center for militære studier ved Institut for statskundskab ved Københavns universitet. Han har master- og doktorgrad i statsvitenskap fra samme universitet. På Center for militære studier har han vært involvert i oppstarten av en ny masterutdanning i Risk and Security Management. Videre sitter Sjøby Kristensen i Institut for statskundskaps forskningskomité, og har undervisningserfaring fra både universitetet og det danske forsvarrets utdanninger. Senteret han nå leder utfører en lang rekke oppgaver for det danske forsvarsdepartementet, og gjennom denne kontakten har han utviklet en god forståelse for hvilken kompetanse Forsvaret behøver. Sjøby Kristensens forskning har de ti siste årene dreiet seg om dansk og europeisk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Relasjoner mellom sivile og militære, NATO, krigsstrategi og sikkerhet i Arktis er videre stikkord for forskningen.